

УДК 657

*Литвиненко А.С.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

ОЦІНКА ВАРТОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ВНЕСЕННІ ЇХ ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ЗАСНОВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Постановка проблеми. У будь-якому підприємстві важливе місце займає його статутний капітал та проблеми щодо його ефективного створення, розумного використання та управління ним.

Статутний капітал є однією з фундаментальних економічних категорій, тому предметом досліджень вчених як вітчизняних, так і зарубіжних є процес його створення. Звідси слідує, що дослідження проблеми його формування є досить актуальним, адже власний капітал займає велику частку серед джерел надходження ресурсів підприємства. Щодо створення статутного капіталу за рахунок не грошових надходжень (основних засобів, нематеріальних активів та ін.) є досить складним процесом в чому і полягає актуальність його дослідження і вивчення для потреб сучасного обліку.

Мета. Вивчення та аналіз методу оцінки передачі основних засобів засновником (юридичною особою) до статутного капіталу іншого підприємства.

Виклад основного матеріалу. Перш за все слід зазначити, що передача основних засобів (надалі – ОЗ) засновником (юридичною особою), як внесок до статутного капіталу іншого підприємства має двоїсту сутність. З одного боку – це операція, яка відбувається у межах господарської діяльності на підприємстві, а з іншого боку для підприємства за своєю суттю є прямою інвестицією для підприємства-емітента. Прямі інвестиції - це господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні такою особою.

При здійсненні операції з передачі ОЗ юридичною особою до статутного фонду іншого підприємства проходить обмін майном або корпоративними

правами. Згідно з пп. 14.1.90 п. 14.1 ст. 14 ПКУ «корпоративні права – права особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації, що включають право на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів, у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами» [1].

Саме на цьому етапі і виникає питання: «Як визначається оцінка ОЗ при передачі до статутного капіталу засновником?». У даному випадку вартість такого об'єкту визначається, як сума погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедливою вартістю з урахуванням витрат, наведених у п. 8 П(С)БО 7 [2].

З цього слідує, якщо підприємство при отриманні об'єкта до статутного капіталу несе витрати (витрати з перевезення та інше), то його первісна вартість створюється з урахуванням даних витрат, проте загальна оцінка отриманого так об'єкта не має бути більшою ніж його ринкова (справедлива) вартість.

Відповідно до П(С)БО 7 «справедлива вартість» - це сума, за якою може відбутися обмін активами між сторонами[2]. Тому, можемо зробити твердження, що справедлива вартість переданого основного засобу прирівнюється до ринкової вартості такого об'єкта. Ринкова вартість ОЗ на момент прийняття його на баланс підприємства визначається за допомогою вивчення аналогічних об'єктів та ринкових цін на них з тим же рівнем зношення і з тим же рівнем готовності до експлуатації.

У підприємства до якого вносять основний засіб за справедливою вартістю, робляться наступні проведення:

Таблиця 1

Зміст операції	Т	Т
Рішення про збільшення статутного капіталу за рахунок внеску засновника	6	0
Внесок засновником-юридичною особою до статутного капіталу підприємства	0	6

У підприємства-засновника можливі два варіанти обліку внесків:

1. Якщо справедлива вартість ОЗ – предмета, що вносять є вища ніж балансова вартість (це вартість, за якою цей об'єкт утримувався на балансі засновника), то прямі інвестиції прирівнюються до балансової вартості ОЗ (Дт 14 Кт10).

2. якщо справедлива вартість об'єкта – внесення є нищою від балансової вартості, то прямі інвестиції прирівнюються до справедливої вартості, а різниця між їх справедливою вартістю і балансовою вартістю відноситься до рахунку 963 «Втрати від інвестицій в дочірні підприємства».

Висновки. Таким чином вивчивши і проаналізувавши, процес внесення основних засобів засновником (юридичною особою) до статутного капіталу іншого підприємства ми бачимо, що дана процедура є досить складною. Тому вважаємо за потрібне створення методики даного процесу на рівні підприємств, в яку доцільно включити:

- визначення внутрішніх документів пов'язаних з внесенням основних засобів емітентом до статутного капіталу іншого підприємства та оперування ними;

- визначення правильної оцінки основних засобі та процедури їх внесення засновником (юридичною особою) до іншого підприємства

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: від 2 грудня 2010 року № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.zakon.rada.gov.ua>

2. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби"[Електронний ресурс]. – Режим доступу:// <http://www.zakon.rada.gov.ua>